

Enginyeria genètica de microorganismes

2014/2015

Codi: 100981

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500502 Microbiologia	OB	3	2

Professor de contacte

Nom: Susana Campoy Sánchez

Correu electrònic: Susana.Campoy@uab.cat

Utilització de llengües

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

- S'aconsella als estudiants revisar els continguts científic-teòrics sobre els quals es basa aquesta assignatura.
- És recomanable cursar aquesta assignatura un cop cursades totes les assignatures programades en el primer i segon curs del Grau de Microbiologia així com haver cursat o estar cursant les assignatures del tercer curs, fent un èmfasi especial en les assignatures de Microbiologia, Genètica, Biologia Molecular d'Eucariotes, Virologia i Biologia Molecular de Procariotes donat que serà essencial haver assolit moltes de les competències d'aquestes assignatures per poder assolir les associades a l'assignatura de Enginyeria Genètica de Microorganismes.

Objectius

Es tracta d'una assignatura obligatòria del Grau de Microbiologia, que amplia el coneixement en la matèria de Biologia Molecular adquirit pels estudiants en assignatures anteriors, aprofundint en la seva vessant més aplicada. Els objectius concrets a assolir en aquesta assignatura es defineixen en els següents punts:

- Conèixer les metodologies i estratègies de clonatge
- Dissenyar estratègies d'obtenció, enriquiment i selecció de mutants
- Comprendre les aplicacions dels mecanismes de transferència genètica, dels sistemes de restricció i modificació i dels elements genètics mòbils dels microorganismes
- Comprendre el significat de les fusions gèniques i les seves aplicacions
- Conèixer els diversos tipus de vectors microbians, distingir els seus components i mecanismes de replicació, així com distingir els mètodes per la seva detecció i selecció i conèixer estratègies per obtenir-los
- Dissenyar procediments experimentals per resoldre casos pràctics associats a la matèria d'aquesta assignatura

Competències

- Desenvolupar el raonament crític en l'àmbit d'estudi i en relació amb l'entorn social
- Dissenyar experiments i interpretar-ne els resultats
- Dissenyar i aplicar mètodes i estratègies d'aïllament i selecció de nous microorganismes i de manipulació genètica de microorganismes d'interès
- Dissenyar i obtenir vectors microbians i microorganismes útils per a produir productes d'interès i per a utilitzar en la modificació genètica d'altres éssers vius

- Identificar els mecanismes moleculars de la patogènia i relacionar-los amb la resposta contra la infecció per dissenyar i desenvolupar estratègies de diagnosi i de lluita contra les malalties causades per microorganismes
- Obtenir, seleccionar i gestionar la informació
- Reconèixer la necessitat de disposar i complir principis de bioètica i codis professionals de conducta
- Saber comunicar oralment i per escrit
- Utilitzar bibliografia o eines d'Internet, específiques de microbiologia i d'altres ciències afins, tant en llengua anglesa com en la llengua pròpia

Resultats d'aprenentatge

1. Comprendre el significat de les fusions gèniques i les seves aplicacions
2. Comprendre els mecanismes de replicació dels diferents tipus de vectors microbians
3. Comprendre els procediments d'expressió i purificació de proteïnes recombinants
4. Comprendre les aplicacions dels mecanismes de transferència genètica, dels sistemes de restricció i modificació i dels elements genètics dels microorganismes
5. Conèixer els diversos tipus de vectors microbians
6. Conèixer les metodologies de clonatge i caracterització d'àcids nucleics
7. Desenvolupar el raonament crític en l'àmbit d'estudi i en relació amb l'entorn social
8. Dissenyar estratègies d'obtenció, enriquiment i selecció de mutants
9. Dissenyar estratègies per obtenir vectors microbians
10. Dissenyar experiments i interpretar-ne els resultats
11. Distingir els mètodes de selecció i detecció dels vectors
12. Distingir la importància dels diferents components dels vectors microbians
13. Identificar els components de les cèl·lules microbianes útils per desenvolupar estratègies per dissenyar fàrmacs, vacunes i reactius de diagnòstic
14. Obtenir, seleccionar i gestionar la informació
15. Plantejar estratègies globals de millora genètica de soques microbianes i de clonatge de gens d'interès
16. Reconèixer la necessitat de disposar i complir principis de bioètica i codis professionals de conducta
17. Saber comunicar oralment i per escrit
18. Utilitzar bibliografia o eines d'Internet, específiques de microbiologia i d'altres ciències afins, tant en llengua anglesa com en la llengua pròpia

Continguts

L'assignatura s'organitzarà en dos parts diferenciades:

- Classes magistrals participatives
- Classes de seminaris, en les que es treballen articles associats al contingut de l'assignatura

El contingut de l'assignatura consta dels següents temes:

Tema 1. Introducció de DNA exogen en bacteris per transducció i conjugació. Transducció restringida. Transducció generalitzada. Bacteriòfags amb alta freqüència de transducció. Mecanismes moleculars associats a la conjugació. Vectors mobilitzables i vectors conjugatius. Conjugació biparental i triparental. Soques donadores.

Tema 2. Transformació bacteriana. Transformació natural. Estat de competència. Mecanismes moleculars associats a la transformació natural. Transformació induïda. Electrotransformació.

Tema 3. Vectors de DNA en bacteris. Requeriments dels vectors de clonació. Vectors d'expressió. Vectors tipus T. Vectors mobilitzables. Vectors suïcides. Vectors shuttle. Vectors integracionals. Bases moleculars de la replicació de vectors. Característiques genètiques de les cèl·lules receptores de vectors.

Tema 4. Fusions gèniques en bacteris. Fusions d'operons i de proteïnes. Mètodes de construcció. Vectors de fusió: característiques generals. Utilització de transposons i de bacteriòfags. Aplicacions de les fusions gèniques.

Tema 5. Construcció de bancs de DNA genòmic. Concepte general. Representativitat. Estratègies per a l'obtenció de bancs de DNA genòmic. Fagoteques. Genoteques. Còsmids. BACS, PACS i YACS. Sistemes pel rastreig de bancs de DNA genòmic.

Tema 6. Mutagènesi a l'atzar de bacteris. Ús de mètodes químics o físics. Criteris i mètodes per a la selecció i enriquiment de mutants. Transposons. Minitransposons. Plasposons. Transposomes. Mètodes per a la identificació i confirmació de mutants.

Tema 7. Mutagènesi in vitro de gens clonats. Mètodes d'introducció de mutacions puntuals. Mutagènesi insercional: utilització de transposons. Mutagènesi no polar d'unitats transcripcionals policistòniques. Sistemes de reintroducció de gens alterats en el bacteri d'origen. Gens sintètics.

Tema 8. Substitució de gens en bacteris. Mecanismes moleculars de la recombinació homòloga. Obtenció de mutants per intercanvi de marcadors. Mecanismes de recombinació de bacteriòfags. Sistemes de contraselecció, obtenció de mutants scarless. Mètodes per a la identificació i confirmació de mutants.

Tema 9. Aplicació de les òmiques a l'enginyeria genètica de microorganismes. Piroseqüenciació. Tecnologia SMRT. Transcriptòmica. Proteòmica. Les "metaòmiques": metagenòmica, metatranscriptòmica, metabolòmica.

Metodologia

L'assignatura d'Enginyeria Genètica de Procariotes consta de dos mòduls d'activitats presencials, els quals s'han programat de forma integrada de manera que l'estudiant haurà de relacionar, al llarg de tot el curs, el contingut i les activitats programades per tal d'assolir les competències associades a aquesta assignatura.

Els dos mòduls són els següents:

Mòdul teòric: Composat per classes magistrals participatives i per sessions en les que es treballaran els conceptes teòrics a través de la resolució de problemes

Mòdul casos pràctics: En les sessions d'aquest mòdul els alumnes treballaran articles d'investigació on s'apliquen diferents estratègies i tècniques moleculars per a la resolució de casos reals.

A l'inici del curs, els alumnes hauran de triar, seguint les pautes marcades pel professorat, un article científic relacionat amb l'àmbit de l'enginyeria genètica de microorganismes. Igualment, s'establirà durant el desenvolupament del mòdul de casos pràctics el calendari d'activitats on es definiran les sessions de treball d'aula, d'exposició i debat del treball realitzat així com les dates d'entrega de les activitats proposades.

Les activitats autònomes d'aquesta assignatura són: estudi, lectura de textos, generació d'un mapa conceptual i la preparació d'una exposició oral del seminari.

Finalment, l'alumne disposa també de tutories individuals, les qual es realitzaran en hores prèviament concertades amb el professor responsable.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes Magistrals Participatives	30	1,2	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 15, 16
Seminaris	14	0,56	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18
Tipus: Supervisades			
Tutories individuals	1	0,04	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 18
Tipus: Autònomes			

Estudi	50	2	2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18
Lectura de textos recomanats	15	0,6	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 18
Preparació de pòster i preguntes	35	1,4	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 18

Avaluació

L'avaluació de l'assignatura serà individual i continuada. Es realitzaran diferents proves que permetran avaluar l'assoliment de les competències associades.

Mòdul d'avaluació teòric

L'avaluació d'aquesta activitat es realitzarà mitjançant una prova individual escrita en la que l'alumne/a ha de demostrar el seu grau d'assoliment dels conceptes teòrics. La nota màxima d'aquest apartat serà de 10 punts sobre 10.

Per superar aquest mòdul és necessari obtenir una puntuació igual o superior a 5. Si la nota obtinguda és inferior a 5, l'alumne/a haurà de recuperar el mòdul realitzant i superant la prova de recuperació programada al final del semestre, obtenint una qualificació igual o superior a 5. Els alumnes que hagin hagut de realitzar la prova de recuperació per superar l'assignatura optaran a una qualificació màxima de 8 punts sobre els 10 possibles de l'avaluació d'aquest mòdul.

Mòdul d'avaluació de seminaris

L'avaluació dels seminaris es realitzarà de la següent manera.

En grups es valoraran:

- a) El pòster presentat. La qualificació màxima d'aquest apartat serà de 4 punts sobre 10
- b) El qüestionari de preguntes proposat. Amb una qualificació màxima de 2 punts sobre 10

De manera individual es valoraran:

- a) La resolució dels qüestionaris de preguntes dels seminaris exposats. Amb una qualificació màxima de 2 punts sobre 10.
- b) La defensa i discussió dels treballs realitzats. Amb una qualificació màxima de 1,5 punts sobre 10.
- c) L'autoavaluació individual dels membres de cada grup. Amb una qualificació màxima de 0,5 punts sobre 10.

Per superar aquest mòdul d'avaluació l'estudiant ha d'obtenir una nota igual o superior a 5. En cas de que l'alumne/a no superi aquest mòdul, haurà de realitzar i superar, amb una nota igual o superior a 5, la prova de recuperació programada al final del semestre, que consistirà en una prova escrita basada en els continguts de tots els seminaris exposats durant el curs.

La nota final de l'assignatura serà el promig de les qualificacions obtingudes en els dos mòduls d'avaluació, essent necessari haver superat per separat cada un dels mòduls.

Els alumnes que hagin superat l'assignatura podran presentar-se a una prova de millora de nota del mòdul d'avaluació de teoria, el qual es realitzarà, al final del semestre, en la data programada per la prova de recuperació. La presentació a aquesta prova implica la renúncia a la qualificació final obtinguda prèviament en aquest mòdul. En aquest cas, la nota final de l'assignatura serà la mitjana ponderada de la qualificació del mòdul d'avaluació de seminaris i l'obtinguda a la prova de millora de nota, essent necessari que aquesta última sigui igual o superior a 5 per superar l'assignatura. Els alumnes que desitgin realitzar la prova de millora de nota hauran de comunicar-ho per escrit al/a la professor/a responsable de l'assignatura com a mínim 48h abans del dia programat per a l'avaluació de recuperació.

Aquell estudiant que hagi participat en menys d'un 50% de les activitats d'avaluació programades rebrà una qualificació de No Presentat.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Mòdul d'avaluació de seminaris	50% del total de l'assignatura	2	0,08	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18
Mòdul d'avaluació teòric	50% del total de l'assignatura	3	0,12	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17

Bibliografia

Com a bibliografia de referència de conceptes bàsics es recomana la següent bibliografia:

Larry Snyder i Wendy Champness. Molecular Genetics of Bacteria (3rd Edition). ASM press (ISBN: 978-1-55581-399-4)

Jeremy W. Dale i Simon F. Park. Molecular Genetics of Bacteria, (5th Edition) Wiley- Blackwell (ISBN: 978-0-470-74184-9)

Altres textos recomanats així com enllaços d'interès es trobaran a disponibilitat de l'alumne en el campus virtual de l'assignatura.